

Kratke analize
December 2020

Alenka Kajzer

Vpliv epidemije na trg dela

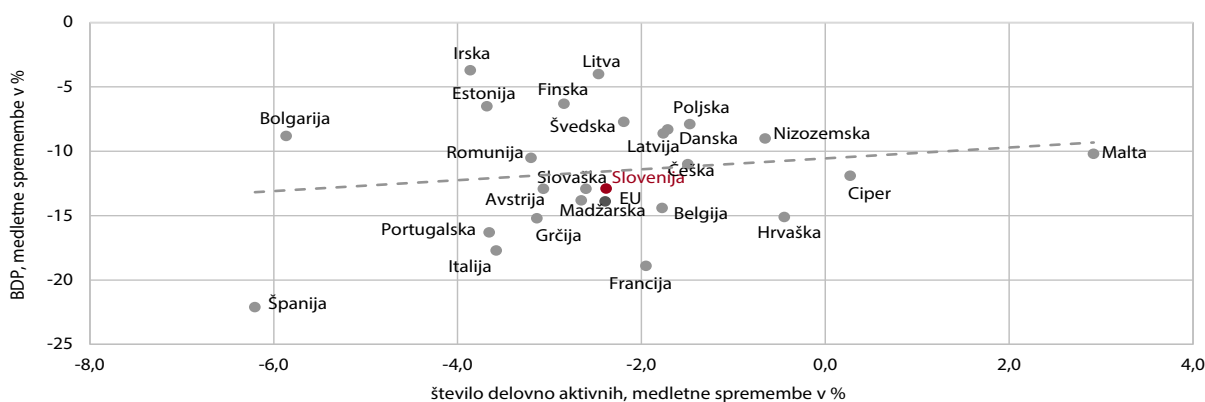
Povzetek

Izbruh epidemije covid-19 je ob strogih ukrepih za njeno zajezitev v drugem četrtletju 2020 povzročil močan padec gospodarske aktivnosti. Čeprav so številne države sprejele ukrepe za ohranjanje delovnih mest, so se podjetja odzvala tudi z zmanjševanjem števila zaposlenih, predvsem zaposlenih z začasno zaposlitvijo in velikim povečanjem števila zaposlenih, ki so jih podjetja napotila na začasno čakanje na delo. Ukrepi so v veliki meri ublažili vpliv padca gospodarske aktivnosti na padec zaposlenosti in povečanje brezposelnosti. Covid-19 kriza je na začetku epidemije najbolj prizadela mlade in manj izobražene, še posebej ženske. Mladi so namreč pogosteje kot druge starostne skupine izpostavljeni začasnim zaposlitvam, kar še posebej velja za Slovenijo (študentsko delo). Na večjo prizadetost manj izobraženih pa vpliva tudi visok delež zaposlenih z nizko izobrazbo v dejavnostih, ki so bile med najbolj prizadetimi zaradi omejitvenih ukrepov. V tretjem četrtletju 2020 se je medletni upad gospodarske aktivnosti sicer precej zmanjšal, razmere na trgu dela pa so ostale slabše kot pred letom dni. Glede na trajanje covid-19 krize in negotovo okrevanje gospodarske aktivnosti, se povečujejo tudi možnosti za daljše ohranjanje zaostrenih razmer na trgu dela v večini članic EU.

1 Močan takojšen vpliv epidemije na gospodarsko aktivnost in ukrepi za ohranjanje delovnih mest

Izbruh epidemije in ukrepi za njeno zajezitev so vplivali na krčenje gospodarske aktivnosti, kar je v državah EU poslabšalo razmere na trgu dela. V drugem četrtletju 2020 se je v vseh državah EU zmanjšala gospodarska aktivnost. Bruto domači proizvod je bil v drugem četrtletju v povprečju EU realno medletno za 13,9 % nižji, upad pa se je gibal med 22,1 % v Španiji in 3,7 % na Irskem. To je vodilo do zmanjšanja števila delovno aktivnih v večini držav, ki pa je bilo zaradi zakonskih ureditev najemanja in odpuščanja zaposlenih in sprejetih ukrepov za ohranjanje delovnih mest precej manjše, kot je bilo zmanjšanje gospodarske aktivnosti.¹

Slika 1: Medletno zmanjšanje gospodarske aktivnosti in števila delovno aktivnih v drugem četrtletju 2020, države EU, v %

Vir: Eurostat.

Z namenom preprečitve množičnega odpuščanja zaposlenih so številne države sprejele ukrepe za ohranjanje delovnih mest. Ukrepi so se med državami razlikovali, vendar je šlo v večini držav za subvencioniranje skrajšanega delovnega časa. Namen teh ukrepov je bilo med drugim znižanje stroškov dela podjetjem in s tem možnost ohranitve delovnih mest in zaposlenih za obdobje, ko bi se ponovno povečalo povpraševanje. Številne države so v okviru skrajšanja delovnega časa omogočile skrajšanje delovnega časa tudi na nič ur, kar je primerljivo z ukrepom čakanja na delo kot ga poznamo tudi pri nas. Ukrepi naj bi med drugim zmanjšali likvidnostne probleme podjetij, saj stroški dela pogosto predstavljajo večji del stroškov podjetij. Simulacije na mikro podatkih o podjetjih za 14 držav EU so pokazale, da so sheme za ohranjanje delovnih mest (predvsem skrajšanje delovnega časa) zmanjšale delež zaposlitev, ki je bil izpostavljen tveganju ukinitve zaradi padca gospodarske aktivnosti z 22 % na 12% (OECD, 2020 b, str. 15). Študije učinkov shem subvencioniranja skrajšanega delovnega časa kažejo, da so imele tovrstne sheme pomembno vlogo že pri blaženju ekonomskih in socialnih posledic svetovne gospodarske in finančne krize leta 2009 (npr. Hijzen in Martin, 2013; Cahuc in Carcillo, 2011).

V približno polovici držav EU so sheme za ohranjanje delovnih mest obstajale že pred letom 2020, nekatere države pa so jih podobno kot Slovenija oblikovale takoj po izbruhu epidemije. Številne države so imele različne sheme za subvencioniranje skrajšanega delovnega časa vzpostavljene že v času finančne in gospodarske krize leta 2009. Po podatkih OECD je imelo sheme subvencioniranja skrajšanega delovnega časa

¹ Število delovno aktivnih se je najbolj zmanjšalo v Španiji, ki je zabeležila tudi največji upad gospodarske aktivnosti in ima enega največjih deležev začasnih zaposlitev.

vzpostavljeno 22 držav OECD, med njimi kar 16 držav članic EU (OECD, 2020 a). Tako so se te države lahko hitro odzvale in v prvih tednih epidemije zgolj dopolnile obstoječe sheme in sicer v treh smereh: (i) poenostavitve dostopa, (ii) razširitve dostopnosti na nestalne zaposlitve (npr. na zaposlene prek agencij za posredovanje dela, vajence in nekatere kategorije samozaposlenih), (iii) povečanja višine nadomestil za neopravljene delovne ure (OECD, 2020a). Slovenija in še pet članic pa so sheme oblikovale po izbruhu epidemije in ob sprejetju omejitvenih ukrepov.

Okvir 1: Sheme skrajševanja delovnega časa

Avstrija

Subvencioniranje skrajšanega delovnega časa kot ukrepa za ohranitev delovnih mest ima v Avstriji dolgo tradicijo, saj je bila shema vzpostavljena že leta 1949 (Kurzarbeiterhilfe). Program je bil vedno namenjen vsem podjetjem, ki se soočajo z začasnimi ekonomskimi težavami zaradi zunanjih dejavnikov (npr. naravne katastrofe ali posledice terorističnih napadov), ki vodijo do zmanjšanja proizvodnje/prodaje ali težav pri dobavah. Ekonomske težave morajo bitičasne in ne smejo biti povezane s sezonskimi nihanji.

Tako imenovan »program covid-19 skrajšan delovni čas« predvideva enotno nadomestilo za izgubljeno uro dela. Skrajšanje je možno za najmanj 10 % do največ 90 % normalnega delovnega časa, izjemoma začasno tudi za 100 %. Do nadomestila so upravičeni vsi delodajalci razen državnih, pokrajinskih, občinskih uprav, subjektov javnega prava in političnih strank.

Subvencija za skrajšan delovni čas, ki jo v imenu države izplača zavod za zaposlovanje, lahko znaša največ do višine nadomestila za primer brezposelnosti za ure, ki jih delavec ni opravil. Zavod za zaposlovanje navaja, da zaposleni (i) z bruto plačo do 1700 EUR pred skrajšanjem delovnega časa dobi 90 % svoje prejšnje neto plače, (ii) z bruto plačo med 1.700 in 2.685 EUR dobi 85 % svoje prejšnje neto plače, (iii) z bruto plačo nad 2.685 EUR dobi 80 % svoje prejšnje neto plače in (iv) vajenci dobijo 100 % svoje plače.

Nemčija

Z izbruhom epidemije je Nemčija dopolnila obstoječo shemo subvencioniranja delovnega časa (Kurzarbeit) in olajšala dostop do subvencij. Shema je namenjena podjetjem, ki imajočasne neizogibne ekonomske težave pri poslovanju.

Dopolnjena tako imenovana »Corona shema subvencioniranja skrajšanega delovnega časa« je bila marca 2020 sprejeta za obdobje do konca leta 2021, pri čemer je vključitev zaposlenega v shemo časovno omejena na 12 mesecev. V shemo se lahko vključijo podjetja, ki morajo za 10 % svojih zaposlenih skrajšati delovni čas (prej 30 %). V shemo lahko podjetja vključijo tudi zaposlene z začasnimi oblikami dela in v agencijah za posredovanje delovne sile (ETUC, 2020).

S spremembo zakona 23. aprila 2020 je višina subvencije postala tudi odvisna od trajanja vključitve v shemo in sicer: za prve tri mesece 60 % oz. 67 % (v primeru, da ima gospodinjstvo otroka) neto plače, od četrtega do sedmega meseca znaša 70 % oz. 77 %, v obdobju od sedmega do dvanajstega meseca pa 80 oziroma 87 %.

Francija

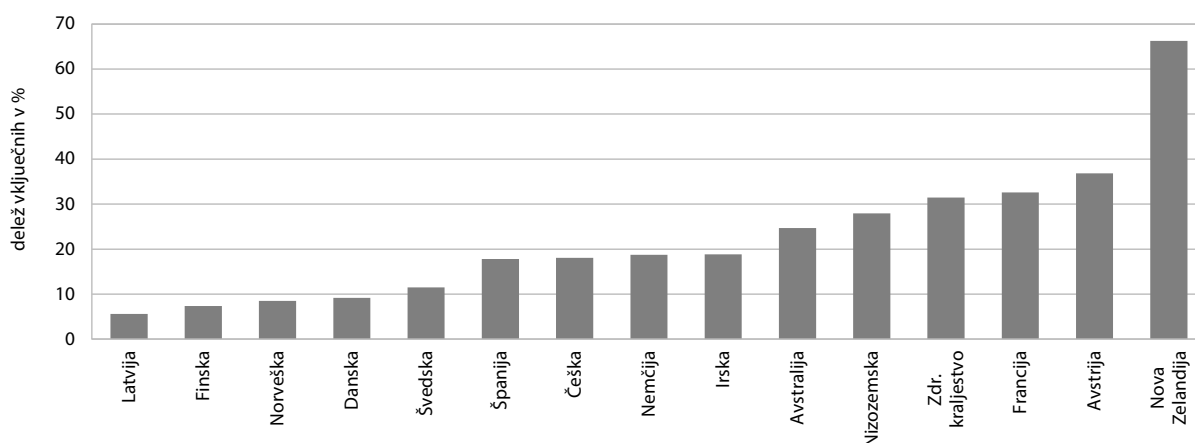
Z izbruhom epidemije je Francija spremenila obstoječo shemo skrajšanega delovnega časa (Activité partielle), ki je bila namenjena podjetjem v ekonomskih težavah zaradi gospodarskih razmer, težav z dobavami materiala, naravnih nesreč in drugih zunanjih dejavnikov. Omenjena shema skrajšanega delovnega časa omogoča vlaganje prošelj do 31. decembra 2020. Oblikovana pa je tudi tako imenovana dolgotrajna shema delne aktivnosti, ki naj bi bila v veljavi do sredine leta 2022 (ETUC, 2020).

Delodajalec dobi subvencijo v višini 60 % bruto plače, vendar ne več kot 4,5-kratnik višine minimalne plače in ne manj kot 8,03 EUR za eno uro. Po 1. januarju 2021 bo višina subvencije znašala 36 % bruto plače, vendar največ 4,5-kratnik minimalne plače in ne manj kot 7,23 EUR za eno uro.

Vključevanje zaposlenih v ukrepe za ohranjanje delovnih mest je bilo v številnih državah v letu 2020 večje kot med gospodarsko in finančno krizo leta 2009.

OECD (2020a) ugotavlja, da je bilo vključevanje zaposlenih v sheme ohranjanja delovnih mest v drugem četrtletju 2020 v številnih državah obsežno. Po podatkih OECD je bilo med državami EU največ zaposlenih vključenih v shemo za ohranjanje delovnih mest v Avstriji (36,8 %) in Franciji (32,6 %), med državami OECD pa v Novi Zelandiji pa 66,3 % (gl. slika 2). Po podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji v aprilu v shemo vključenih 177 tisoč zaposlenih, v maju pa 155 tisoč, kar je predstavljalo dobro petino zaposlenih.² To pomeni, da je bilo v Sloveniji v prvem valu epidemije vključenih podoben delež zaposlenih kot v Nemčiji, vendar manj kot v Avstriji in Franciji. V Nemčiji je bilo v aprilu in maju 2020 v ukrepe vključenih okoli 19 % zaposlenih, na vrhuncu gospodarske in finančno krize leta 2009 pa zgolj 4 % (OECD, 2020a). Podobno velja tudi za Francijo.³ V Sloveniji je bilo leta 2009 v shemo subvencioniranja začasnega čakanja na delo vključenih 12,7 % zaposlenih, v shemo delnega subvencioniranja polnega delovnega časa, ki je omogočil skrajšanje delovnega časa za 4-8 ur, pa 3,8 % zaposlenih (več gl. Kajzer idr., 2011). Razlika v uporabi shem za ohranjanje delovnih mest ob epidemiji leta 2009 v Sloveniji ni tako velika kot v Nemčiji in Franciji, kar lahko med drugim povežemo s precej večjim padcem gospodarske aktivnosti pri nas leta 2009 kot v številnih drugih državah, medtem ko padec gospodarske aktivnosti zaradi epidemije covid-19 v drugem četrtletju ni bistveno odstopal od padca v drugih državah EU.

Slika 2: Delež zaposlenih, ki so bili aprila 2020 vključeni v sheme za ohranjanje delovnih mest, v %

Vir: OECD (2020).

² Aprila 2020 je bilo vključenih 22,4 % zaposlenih, maja pa 19 %.

³ Po podatkih OECD je bila spomladi 2020 vključena približno tretjina zaposlenih, med prejšnjo krizo leta 2009 pa zgolj 1 %.

Okvir 2: Ukrepi za ohranjanje delovnih mest v Sloveniji

Slovenija je v letu 2020 uvedla dva ukrepa za ohranjanje delovnih mest: povračilo nadomestila plače za zaposlene na čakanju na delo in delno subvencioniranje polnega delovnega časa. Številne druge države so shemo skrajšanega delovnega časa uporabljale tudi za čakanje na delo (0 delovnih ur).

Marca 2020 je bila sprejeta shema, ki je podjetjem omogočila **delno povračilo nadomestila plače, ki ga zaposleni prejema v času čakanja na delo** v višini 80 % plače, vendar ne manj kot v višini minimalne plače. Zakon o interventnem ukrepu delnega povračila nadomestila plače je določal, da država nadomestilo plače sofinancira v višini 40 %. Vendar se je v povezavi s hitrim naraščanjem števila registrirano brezposelnih že sredi aprila povračilo države podjetjem povečalo na celotno nadomestilo plače, vendar zgolj do višine povprečne plače, kar je bilo bolj ugodno za podjetja in je bilo v veljavi od 13. 3. do 31. 5. 2020. Z več zakoni o interventnih ukrepih za odpravo in omilitev posledic epidemije je bil ukrep podaljšan (nazadnje do 31. 1. 2021), spreminjala pa se je tudi najvišja višina povračila s strani države.

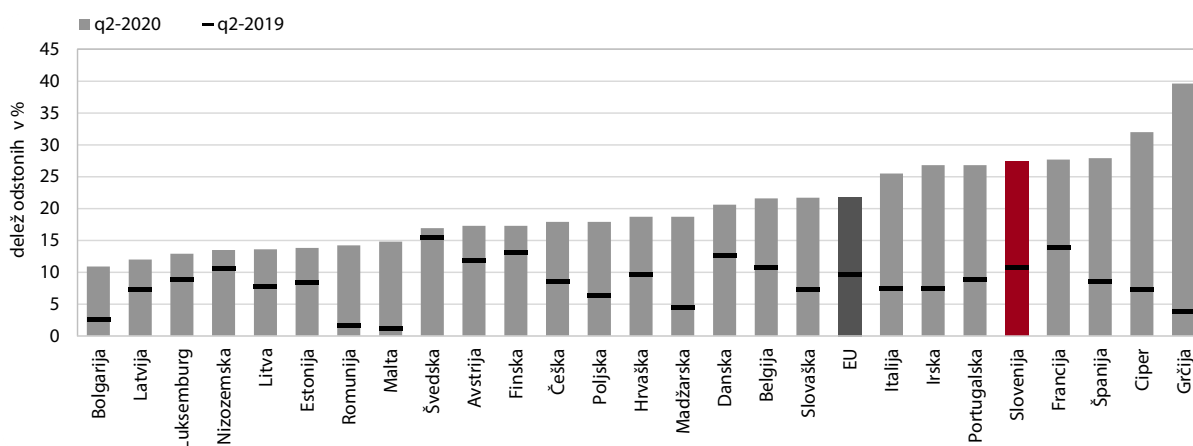
Konec maja 2020 je bil sprejet še Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije covid-19, ki je prinesel še **možnost delnega subvencioniranja polnega delovnega časa**. Delodajalec, ki delavcu zagotavlja delo za vsaj polovični delovni čas, lahko zaradi povračila izplačanega nadomestila plače za preostali del delovnega časa do polnega delovnega časa, za katerega je delavcu odrejeno čakanje na delo v obsegu od 5 do 20 ur tedensko, uveljavlja delno povračilo nadomestila plače zaradi odreditve dela s skrajšanim delovnim časom. Delavec ima pravico do plačila za opravljeno delo po običajni urni postavki in pravico do nadomestila plače za skrajšan delovni čas. Ukrep bo v veljavi do konca junija 2021.

Višina subvencije za ohranitev zaposlitve v primeru odreditve skrajšanega delovnega časa znaša: (i) 448 EUR na delavca mesečno ob zagotavljanju dela za skrajšani delovni čas v obsegu od 20 do vključno 24 ur tedensko, (ii) 336 EUR na delavca mesečno ob zagotavljanju dela za skrajšani delovni čas v obsegu od 25 do vključno 29 ur tedensko, (iii) 224 EUR na delavca mesečno ob zagotavljanju dela za skrajšani delovni čas v obsegu od 30 do vključno 34 ur tedensko, in (iv) 112 EUR na delavca mesečno ob zagotavljanju dela za skrajšani delovni čas v obsegu 35 ur tedensko.

2 Prilagajanje podjetij novim razmeram

Delodajalci so se na spremenjene razmere najprej odzivali z zmanjševanjem obsega začasnih zaposlitev in z uporabo ukrepov za ohranjanje delovnih mest. Celotno število zaposlenih je bilo v drugem četrtletju 2020 v Sloveniji podobno kot v povprečju EU za 2,4 % medletno manjše, število začasno zaposlenih pa je bilo v Sloveniji medletno manjše za 29 % (EU za 16,7 %).⁴ Hkrati se je zaradi ukrepov za ohranjanje delovnih mest in povečane bolniške odsotnosti v vseh državah EU močno povečal tudi delež odsotnih z dela, ki je bil v veliki meri posledica enormnega povečanja števila zaposlenih na začasnem čakanju na delo. Delež odsotnih zaposlenih z dela na ravni EU je v drugem četrtletju 2020 znašal 21,8 % zaposlenih, kar je 12 o. t. več kot v enakem obdobju lani. V Sloveniji se je povečal za 10,7 % na 27,3 % (Eurostat, 2020). Med razlogi za odsotnost se je na ravni EU najbolj povečalo število zaposlenih na začasnem čakanju na delo.⁵ Vendar podatki o številu oseb na začasnem čakanju na delo po anketi o delovni sili za večino držav niso razpoložljivi. SURS (2020) navaja, da je bilo v drugem četrtletju 2020 pri nas povprečno 193 tisoč oseb, ki niso opravljale svojega dela, od tega jih je bilo 45 % na čakanju in 15 % na bolniškem dopustu.

Slika 3: Delež odsotnih zaposlenih z dela med vsemi zaposlenimi, EU, drugo četrtletje 2019 in 2020, v %

Vir: Eurostat.

Zmanjšanje števila delovno aktivnih in uporaba ukrepov za ohranjanje delovnih mest je vplivala na zmanjšanje števila opravljenih delovnih ur. Na medletni ravni so zaposleni v glavni zaposlitvi v drugem četrtletju 2020 v povprečju EU opravili 14,9 % manj ur kot v enakem obdobju 2019, pri čemer je bilo zmanjšanje pri ženskah nekoliko večje kot pri moških. To med drugim kaže na večjo prizadetost žensk v prvem valu epidemije. V Sloveniji je bilo zmanjšanje podobno kot v povprečju EU, vendar je bila razlika med zmanjšanjem dejansko opravljenih ur žensk in moških večja kot v povprečju EU⁶ (gl. slika 4). Skupno število opravljenih delovnih ur se je v povprečju EU medletno zmanjšalo za 14,2 % (v Sloveniji za 15,8 %). Zmanjšanje je bilo

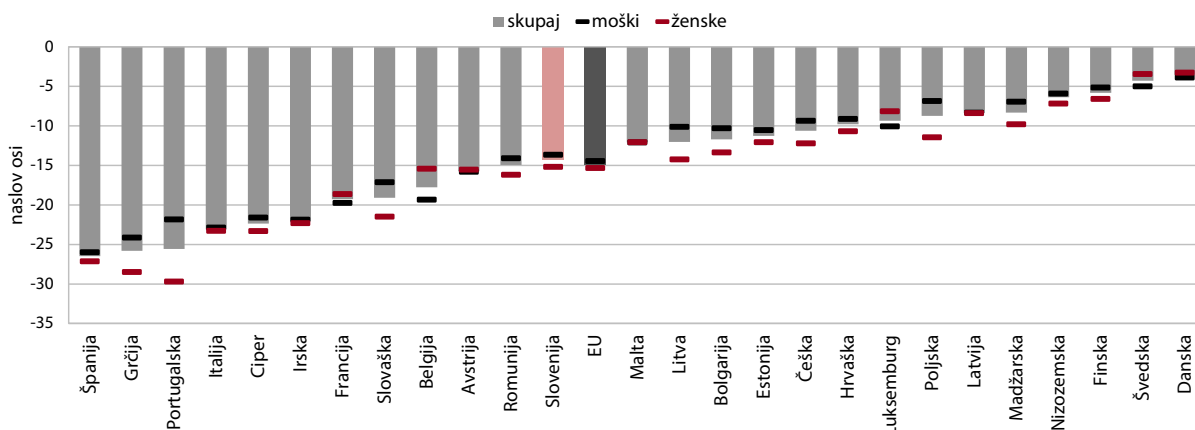
⁴ To se je pokazalo v zmanjšanju deleža začasnih zaposlitev v skupni zaposlenosti v vseh državah. Najbolj se je delež zmanjšal v Španiji, kjer so začasne zaposlitve tudi najbolj razširjene, in so zaradi epidemije sprejemali stroge omejitvene ukrepe, ki so pripeljale tudi do največjega zmanjšanja gospodarske aktivnosti. V povprečju EU je delež začasnih zaposlitev v drugem četrtletju 2020 znašal 12,9 %, kar je za 3. o. t. manj kot v enakem obdobju 2019, v Sloveniji pa je znašal 9,5 %, kar je za 3,7 o. t. manj kot v enakem obdobju 2019.

⁵ Po podatkih Eurostat (vir: anketa o delovni sili) se je število zaposlenih na čakanju na delo v EU povečalo z 2,4 mio oseb v drugem četrtletju 2019 na 19,2 mio v drugem četrtletju 2020.

⁶ V povprečju EU se je število dejansko opravljenih delovnih ur v glavni zaposlitvi pri ženskah zmanjšalo za 15,4 % (v Sloveniji 15,2 %), pri moških pa za 14,5 (pri nas za 13,6 %).

največje v Španiji, Grčiji in na Portugalskem, kjer se je gospodarska aktivnost tudi najbolj skrčila, število odsotnih z dela najbolj povečalo in število delovno aktivnih najbolj zmanjšalo.

Slika 4: Medletno zmanjšanje števila opravljenih ur zaposlenega v glavni zaposlitvi v državah EU v drugem četrtletju 2020 glede na spol, v %

Vir: Eurostat

Opomba. Podatki za Nemčijo niso razpoložljivi.

2.1 Vpliv epidemije na stopnje delovne aktivnosti

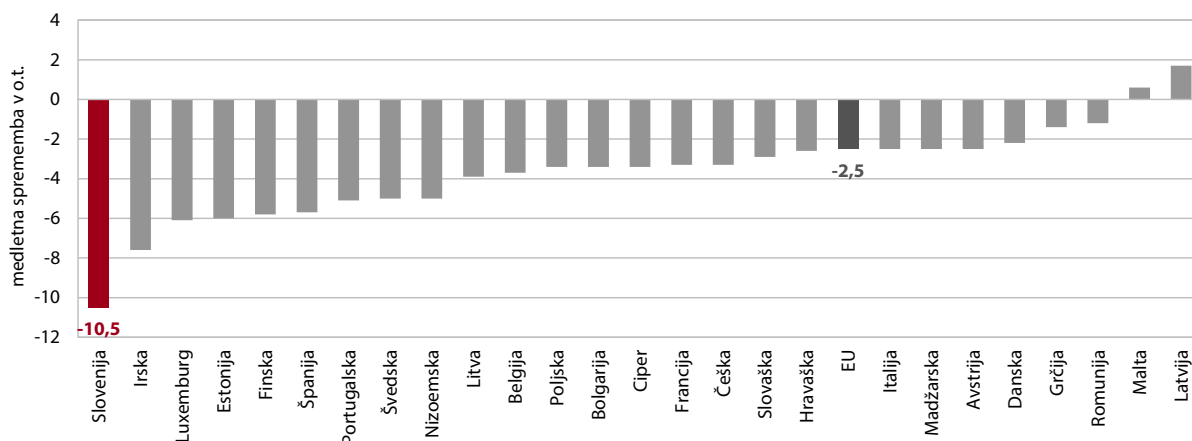
Vpliv epidemije na zaposlenost se kaže tudi v zmanjšanju stopnje delovne aktivnosti⁷, ki je bilo največje med mladimi (15-24 let). Stopnje delovne aktivnosti so se v drugem četrtletju znižale v vseh državah EU, pri čemer je bilo zmanjšanje v mlajših starostnih skupinah, še posebej v starostni skupini 15-24 let, bistveno večje kot v starejših starostnih skupinah. Stopnja delovne aktivnosti starostne skupine 55-64 let se je v številnih državah celo povečala, kar je lahko povezano tudi s skromno razširjenostjo začasnih zaposlitev med starejšimi. Med mladimi pa sočasne zaposlitve razširjene bistveno bolj kot med drugimi starostnimi skupinami, kar je vplivalo na njihovo nadpovprečno prizadetost v obdobju začetka epidemije. Najhitrejši odziv na spremembe v povpraševanju namreč omogočajočasne zaposlitve, ki jih delodajalci v primeru zaposlitve za določen čas preprosto ne podaljšajo, ali pa kot v primeru študentskega dela ob zmanjšanju gospodarske aktivnosti, uporabljajo v bistveno manjšem obsegu. V Sloveniji k visokemu deležu mladih z začasno zaposlitvijo prispeva tudi študentsko delo, ki je zelo fleksibilna oblika zaposlovanja mladih. Obseg študentskega dela je bil v Sloveniji v drugem četrtletju 2020 za polovico manjši kot v enakem obdobju 2019. To je po naši oceni tudi pomemben razlog za precej večje znižanje stopnje delovne aktivnosti mladih pri nas v primerjavi z drugimi državami⁸ (gl. slika 5).

⁷ Razmerje med številom delovno aktivnih in številom prebivalstva v določeni starostni skupini.

⁸ Zmanjšanje obsega študentskega dela je po naši oceni k znižanju stopnje delovne aktivnosti mladih za 10,5 o. t. prispevalo 6,7 o. t.

Slika 5: Medletna sprememba stopenj delovne aktivnosti mladih 15-24 let v drugem četrtletju 2020, EU*

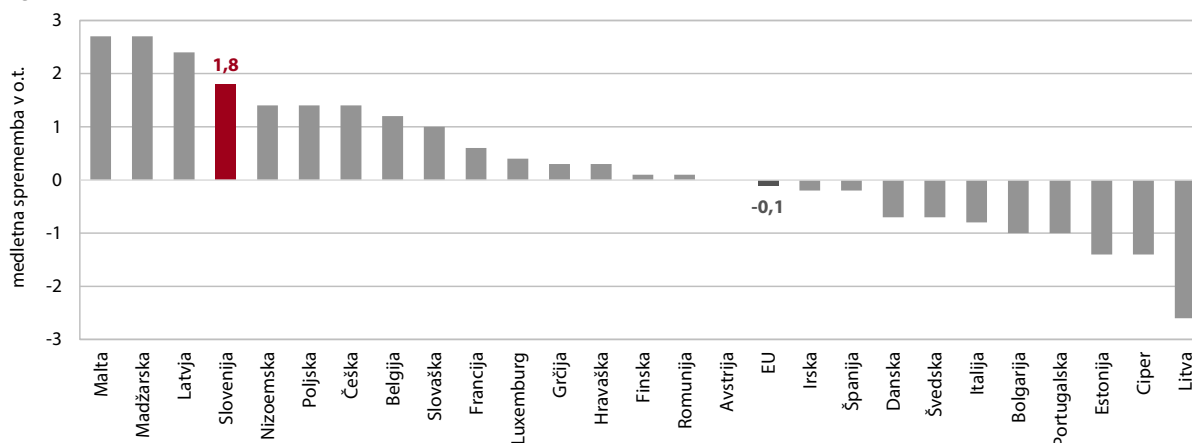

Vir: Eurostat, lastni preračuni

Opomba: *Podatki za Nemčijo niso razpoložljivi.

Covid-19 kriza je na trgu dela v drugem četrtletju 2020 najmanj prizadela starejše zaposlene, kar kažejo podatki o stopnji delovne aktivnosti starostne skupine 55-64 let. V povprečju EU je bila v drugem četrtletju 2020 stopnja delovne aktivnosti te skupine podobna kot v enakem obdobju 2019, vendar pa je bila omenjena stopnja v številnih državah na medletni ravni višja (gl. slika 6). Tudi v Sloveniji, ki ima že vrsto let sicer eno izmed najnižjih stopenj v tej starostni skupini, se je stopnja povečala za 1,8 o. t., kar je eno največjih medletnih povečanj (gl. sliko 6). Na povečanje v Sloveniji je vplivalo več dejavnikov: (i) staranje prebivalstva, (ii) postopno uveljavljanje višje upokojitvene starosti v skladu s spremembami pokojninske zakonodaje leta 2013 in povečanih spodbud za daljše ostajanje v delovni aktivnosti, ki so začele veljati leta 2020, (iii) manjša izpostavljenost starejših začasnim oblikam del, ki so jih delodajalci takoj močno zmanjšali zaradi upada povpraševanja.

Slika 6: Medletne spremembe stopnje delovne aktivnosti starih 55-64 let v drugem četrtletju 2020, EU*

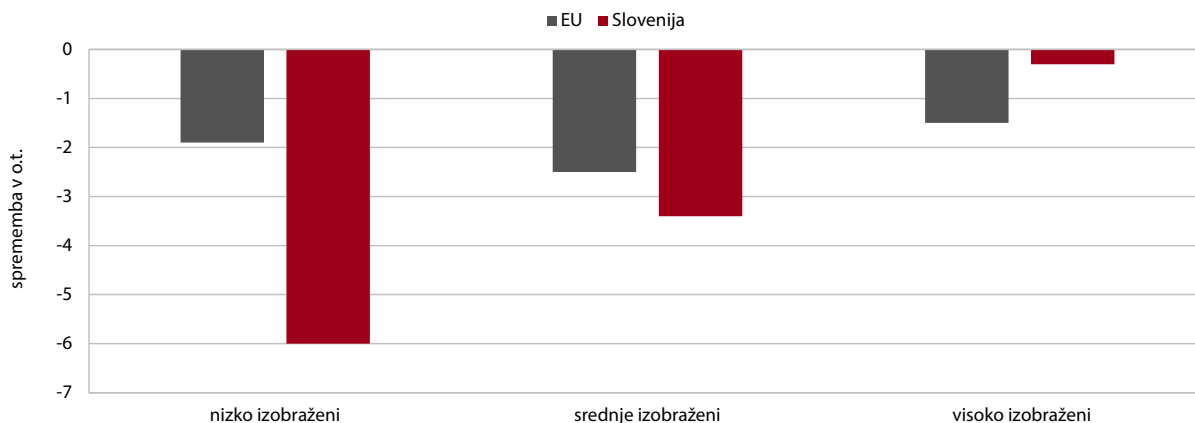
Vir: Eurostat, lastni preračuni.

Opomba: *Ni podatka za Nemčijo.

Najbolj so bili v večini držav EU v prvem valu epidemije prizadeti manj izobraženi. Na to kaže tako medletno zmanjšanje stopnje delovne aktivnosti nizko in srednje izobraženih, ki je bilo večje kot pri visoko izobraženih (gl. slika 7). Slovenija je zabeležila največje zmanjšanje stopnje delovne aktivnosti nizko izobraženih med državami EU, znižanje pa je bilo pri ženskah večje kot pri moških. Večja prizadetost nizko

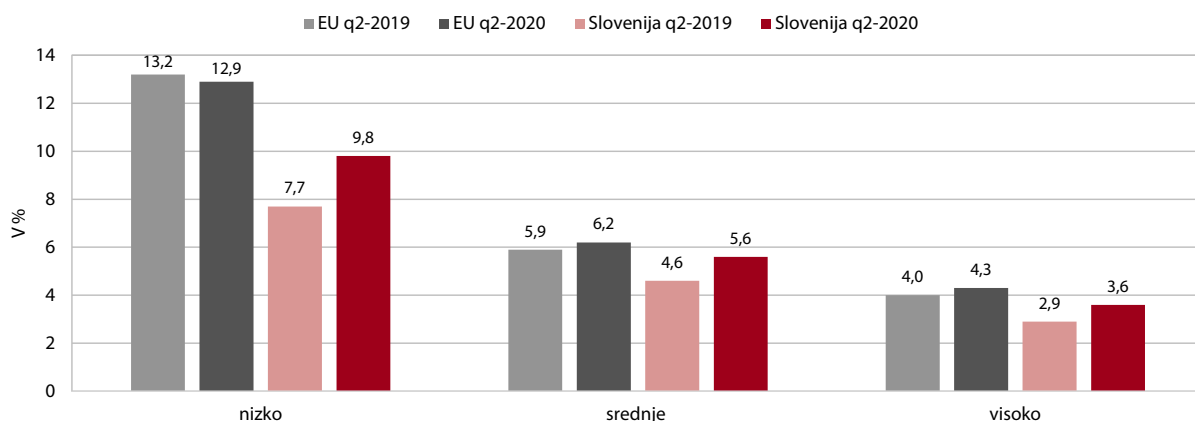
izobraženih, predvsem žensk je na eni strani povezana z večjo prizadetostjo sektorjev, ki imajo v strukturi velik del nizko izobraženih (npr. trgovina, promet, gostinstvo, turizem in osebnih storitev), na drugi strani pa manjšimi možnostmi za delo od doma pri nizko izobraženih. Delo od doma so v času epidemije in omejevanje fizičnih stikov so podjetja začela uporabljati bistveno bolj kot pred epidemijo. Na večjo prizadetost nizko izobraženih v Sloveniji kažejo tudi stopnje brezposelnosti glede na izobrazbo, ki so se povečale bolj kot za srednje in visoko izobražene (gl. slika 8).

Slika 7: Medletno zmanjšanje stopnje delovne aktivnosti glede na izobrazbo v drugem četrtletju 2020, Slovenija in EU, v o. t.

Vir: Eurostat, lastni preračuni

Slika 8: Stopnje brezposelnosti glede na doseženo izobrazbo v drugem četrtletju 2019 in 2020, Slovenija in EU, v %

Vir: Eurostat

V tretjem četrtletju 2020 se je medletni upad gospodarske aktivnosti sicer precej zmanjšal, razmere na trgu dela pa so ostale slabše kot v enakem obdobju 2019. Ukrepi za ohranjanje delovnih mest so v obdobju prvega vala epidemije zagotovo zmanjšali priliv v brezposelnost in padec zaposlenosti. Vpliv epidemije na brezposelnost pa je zmanjševalo tudi umikanje številnih v neaktivnost. Strokovnjaki OECD ugotavljajo, da se vpliv epidemije na brezposelnost med državami močno razlikuje, kar je povezano tudi z različnim ukrepanjem držav in dejstvom, kako se ukrepi odražajo v statistiki trga dela (OECD, 2020a). V državah, ki so bolj uporabljale ukrepe za ohranjanje delovnih mest, se je brezposelnost povečala manj kot v državah, ki so bolj stavile na ukrepe zagotavljanja dohodkov brezposelnim. V prvih se je močno povečala odsotnost z dela zaradi skrajšanega delovnega časa ali čakanja na delo, v drugih državah pa se je bolj povečalo število brezposelnih.

Čeprav je ob delni sprostitvi omejitvenih ukrepov gospodarska aktivnost v večini držav EU tekoče okrevala že v tretjem četrletju, pa so razmere na trgu dela ostale zaostrene. Razpoložljivi kazalniki trga dela za tretje četrletje kažejo, da je stopnja delovne aktivnosti v vseh državah EU kljub povečanju tudi v tretjem četrletju še vedno zaostajala za ravno iz tretjega četrletja 2019. Stopnja brezposelnosti pa je bila septembra 2020 v povprečju EU s 7,7 % za 1 o. t. višja kot pred enim letom. Podobno velja tudi za Slovenijo, kjer je bila po podatkih Eurostat stopnja brezposelnosti v septembru 2020 s 4,9 % za 0,2 o. t. višja kot pred letom dni.

Literatura in viri

1. **Eurostat (2020)**. EU labour market in the second quarter 2020 Total labour market slack up to 14%. Newerelase 150/2020. Dosegljivo na spletni strani:
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/11410470/3-08102020-AP-EN.pdf/074d0df8-8784-68aa-ac02-21584b702826>
2. **ETUC (2020)** Short Term work measures across Europe. Dosegljivo decembra 2020 na:
https://www.etuc.org/sites/default/files/publication/file/2020-11/Covid_19%20Briefing%20Short%20Time%20Work%20Measures%2027%20November%20updated.pdf
3. **Eurofound-EMMC (2020a)** France: Working time flexibility. Dosegljivo decembra 2020 na spletni strani:
<https://www.eurofound.europa.eu/observatories/emcc/erm/legislation/france-working-time-flexibility>
4. **Eurofound-EMMC (2020b)** Austria: Working time flexibility. Dosegljivo decembra 2020 na spletni strani:
<https://www.eurofound.europa.eu/observatories/emcc/erm/legislation/austria-working-time-flexibility>
5. **Cahuc, P. and S. Carcillo (2011)**, Is Short-Time Work a Good Method to Keep Unemployment
6. Down?, Dosegljivo na:
<https://pdfs.semanticscholar.org/17bc/c2fab64fd829f868667dac2186babf38bf2c.pdf>
7. **Hijzen, A. and S. Martin (2013)**, "The role of short-time work schemes during the global financial crisis and early recovery: a cross-country analysis", IZA discussion paper No. 7291. Dosegljivo decembra 2020 na spletni strani: <http://ftp.iza.org/dp7291.pdf>
8. **Kajzer, A. in drugi (2011)** Vpliv gospodarske krize na trg dela in izzivi za politiko. Ljubljana: Urad za makroekonomske analize in razvoj Ekonomski izzivi 2011, str. 49-85. Dosegljivo na https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/izzivi/2011/EI_2011.pdf
9. **OECD (2020a)**, OECD Employment Outlook 2020: Worker Security and the COVID-19 Crisis, OECD Publishing, Paris. Dosegljivo na spletni strani: <https://doi.org/10.1787/1686c758-en>.
10. **OECD (2020b)**, Job retention schemes during the COVID-19 lockdown and beyond. Dosegljivo novembra 2020 na spletni strani: https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=135_135415-6bardplc5q&title=Job-retention-schemes-during-the-COVID-19-lockdown-and-beyond
11. **SURS (2020)**. Aktivno in neaktivno prebivalstvo, Slovenija, 2. četrletje 2020. Dosegljivo na spletni strani: <https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/8975>
12. **Zakon o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov** (Uradni list RS, št. 36/20, 49/20 – ZIUZEOP, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE)
13. **Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo** (Uradni list RS, št. 49/20, 61/20, 152/20 – ZZUOOP in 175/20 – ZIUOPDVE)
14. **Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19** (Uradni list RS, št. 80/20, 152/20 – ZZUOOP in 175/20 – ZIUOPDVE)
15. **Zakon o interventnih ukrepih za pripravo na drugi val COVID-19** (Uradni list št.98/2020)

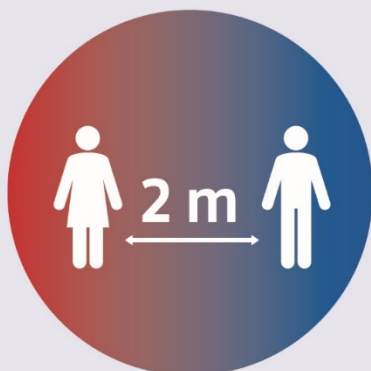
#OstaniZdrav

Imam izbiro. Ravnam Odgovorno.

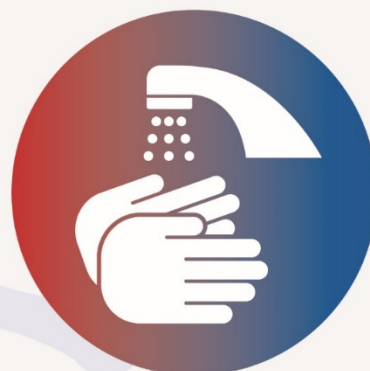

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

www.gov.si/ostanizdrav

Razdalja 2 m

**Redno umivanje in
razkuževanje rok**

**Vključena aplikacija
#OstaniZdrav**

**Nošenje zaščitne
maske**

Naložite si
#OstaniZdrav
še danes.